

Recenzja: Józef Węglarz, *Aksjologia ciała w edukacji fizycznej*, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2021

Eligiusz Madejski¹

¹ Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie

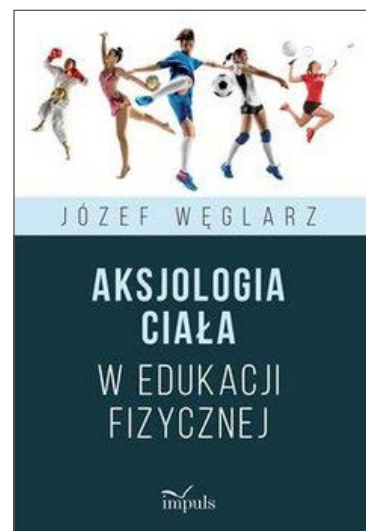
Recenzja książki

Wydawać by się mogło, że w tym obszarze naukowego dyskursu już wszystko zostało wyjaśnione. Jednak autorskie spojrzenie Józefa Węglarza na aksjologię ciała w edukacji fizycznej nieco inaczej ukazuje czytelnikowi jej wielowymiarowość oraz pozwala lepiej zrozumieć, na co zwrócić uwagę, że „ciało jest dla człowieka szczególną wartością i dbałość o nie stanowi jedną z wielu jego potrzeb” (s. 25), które, jak powszechnie wiadomo, na każdym etapie ontogenetycznego rozwoju nabierają nowego znaczenia. Szczególnie dotyczy to troski o ciało z perspektywy zdrowia.

Aby podkreślić walory autorskiego zamysłu, odwołam się do przykładu Andrzeja Pawlucy: „Oto paradoks: człowiek młody mógłby pomnażać zdrowie, ale nie chce, starszy chciałby pomnażać zdrowie, ale już nie może albo dokonuje tego w ograniczonym stopniu”. Chcąc zatem odwrócić sytuację, aby człowiek młody chciał, a starszy mógł, należałoby troskę o ciało postrzegać zarówno w wymiarze pielęgnacyjnym, zdrowotnym, jak i edukacyjnym, i właśnie taką orientację przyjęto w opracowaniu.

Zapoznając się ze spisem treści, już można odnieść wrażenie, że Autor bardzo starannie przygotowywał się do tego przedsięwzięcia, co zostało też wyrażone w słowie wstępnym „wędrowanie po ścieżkach aksjologii ciała jest podróżą nie tylko niezwykłą i skomplikowaną, co fascynującą” (s. 10).

W pierwszym rozdziale Autor, odwołując się do znamienitych psychologów, analizuje różnorodne potrzeby człowieka jako zjawisko naturalne, ale wynikające z jego istnienia. Zwraca też uwagę na towarzyszące człowiekowi antypotrzeby, które z kolei, jak pisze, są następstwem jego „skłonności do ulegania negatywnym wpływom zewnętrznym” (s. 19).

Korespondencja

dr hab. Eligiusz Madejski

e-mail: e_madejski@anstar.edu.pl

Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie

Wydział Nauk o Zdrowiu

ul. Mickiewicza 8

33-100 Tarnów

Informacje o artykule

Historia artykułu

- Otrzymano: 2022-04-08
- Zaakceptowano: 2022-04-26
- Opublikowano: 2022-04-26

Wydawca

Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie
ul. Mickiewicza 8, 33-100 Tarnów, Polska

Licencja

© by Author. Udostępniane na podstawie Międzynarodowej Licencji Publicznej Creative Commons Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach CC-BY-SA.

Konflikt interesów

Brak zadeklarowanych konfliktów.

Finansowanie

Publikacja nie była finansowana ze środków zewnętrznych.

Ze świata ludzkich potrzeb, Autor przynosi czytelnika w świat ludzkich wartości, ukazując ich złożoność i współzależność.

Drugi rozdział przybliży czytelnikowi wartość ciała w jego wielowymiarowości. Autor pisze, że ludzkie ciało może być przedmiotem zainteresowań badawczych i naukowych (socjologia ciała), może być rozpatrywane w kategoriach zdolności motorycznych i możliwości fizjologicznych, piękna kształtów i ruchów oraz zdrowia.

Przedmiotem autorskich rozważań w rozdziale trzecim, jest wychowanie człowieka do troski i dbałości o ciało, a efektywność tego procesu, co podkreśla Autor, warunkuje kształtowanie pożądaných postaw prosomatycznych i osobowości, przy zaangażowaniu rodziców, wychowawców (edukacja fizyczna) i innych środowisk. Treści tego rozdziału zostały przez Autora dokładnie przemyślane i przygotowane z nadzieją na ich aplikacyjne wykorzystanie w edukacji fizycznej, co potwierdza fakt, że przedstawione w opracowaniu „obszary aksjologicznych działań w edukacji fizycznej na rzecz ciała stanowią propozycje możliwe do realizacji. Choć nie dają one pewności, że każdy uczestnik tego procesu posiadać oczekiwane kompetencje i będzie podążał proponowaną drogą, są symptomy wskazujące,

że mogą być skuteczniejsze od działań prowadzonych obecnie” (s. 84).

Szczególną wartość aplikacyjną ma rozdział czwarty. Autor w swoim stylu, wytrawnego pedagoga, trafia z przekazem do czytelnika w każdym wieku, pomimo że tytuły podrozdziałów wskazują na odbiorcę z ławy szkolnej. Gratuluję nowatorskiego pomysłu w procesie intelektualizacji uczniów, bo jak sam wspomniał Autor, „wprowadzanie wychowanków w świat aksjologii ciała jest procesem niezwykle złożonym i niełatwym” (s. 87).

Oryginalne i osobliwe jest też *Zakończenie, czyli fenomen pewnej litery*. W tej części pracy cenne jest to, że proponowane rozwiązania nie wymagają zmian systemowych, a nauczyciele mogą je samodzielnie realizować. Autor jedynie podpowiada, „aby odstąpili od nieustannego ćwiczenia «uczniowskich ciał», na rzecz dialogu z wychowankami i wspólnych przedsięwzięć, prowadzących do uczestnictwa w kulturze fizycznej w przyszłości” (s. 103).

Józef Węglarz podjął ambitne wyzwanie, z którego wywiązał się znakomicie. Jestem przekonany, że książka *Aksjologia ciała w edukacji fizycznej* zainteresuje i zainspiruje do działania wielu czytelników. Książkę polecam zwłaszcza nauczycielom, studentom i rodzicom oraz tym osobom dla których ciało stanowi najwyższą wartość.